

Laczkó András

Búzás Huba újabb verseiről

Kérdezem magamtól: jártál Zalaszántón és Bazsiban? A válasz csak nehezen érkezik; igen, jártál, mondom, de a rokonság – *Simon Pistáé* – kifogást emelt: „Maga semmit nem tud a testvérünkről!” Hosszú történet lenne, ami azért jutott eszembe, mert olvastam (értettem?) Búzás Huba *Zalaszántótól Bazsiba* című versét. Búzás – nem kell külön hangsúlyozni – nem „földközeli” költő. (Úgy, ahogyan Simon István az volt, akinek – szülőföldjére visszatérve – első útja a mezőre, a kertbe vezetett. Ahhoz nagy dolognak kellett történnie, hogy búzaszentelőn ne legyen Bazsiban.) S a várak – amiket Búzás e versében emleget – Rezi, Tátika, Sümeg (csak zárójelben: a régi magyar nyelv pontos különbséget tett; a felsoroltak inkább *erősségek* voltak) máig uralják e pannon vidéket. Búzás újabb verseit olvasva bizonyos, hogy Bazsi és a föld, e táj vonzereje ma is létezik:

már szürkület, opálüveg
a búzaszentelőre...
mondják, amott lakik Simon – az István –
megszállanék, egy szóra, Pistám

Túlértékelni semmit nem jó; nem tehetem ezt Búzás Huba tizenöt soros versével sem. Nem a félrehallás miatt, hanem a költő „*új csapái*” miatt.

A legjobb – merthogy nem kívülről jövő – magyarázat itt a szerzőé. Rádásul úgy, ahogyan Búzás Huba teszi; mindent odatesz értelmező szándékú kollégája elé. Tessék olvasni: „Kísérletező kedvem elragadott: kitaláltam egy újabb versformát, ám az ebben írt verseket utóbb kevésbé sikerülteknek ítéltém és egy egész ciklust semmisítettem meg”. Leveléből az is kiderül, hogy ez nem teljesen igaz, néhány vers (berzsenyis attitűd) elkerülte a megsemmisítést.

Búzás, amiként legtöbb költőelődje, a formával küzd, merthogy a tartalom világosnak tűnik. Olvassuk az ő levélbeli sorait: „... első néhány kötetem (az első miképpen lehet néhány? – *L. A.*) uralkodó versformája a *pentagramma* volt. Az *Amerre a szél fúj*-ban pedig ugyancsak néhány saját ritmusú ún. *melosz*-t szerepeltettem („*melosz*” – görög szó, dallamfutamot jelent); sajátos verstípusom az a konstrukció is, amelyben a *Félrevert harangjaim* című kötetem íródott (egyelőre ennek kézirata évek óta a fiókomban van).” Ugyancsak Búzás egyéni (különös) megoldásait láthattuk-olvashattuk *Kúszmászva Európa zsámolyán* című kötetében: „búzashubás” *különös* (Lukács György szerint a legjellemzőbb irodalmi kategória) *négysorosokban* írt liráját.

Olvasóit újra és újra meglepi kísérletező kedvével. Ezúttal ún. *faculáit* (e szó eredeti jelentése: „napfáklya”) helyezi asztalunkra: 6-5-4 soros versszakokból komponált versszerkezet ez, mindvégig rövidülő sorokkal; a gyorsuló ritmus hevesebb vérmérsékletének felel meg. A „Panta rhei” (Minden mozog) valószínűleg a jelmondata. A mozgás tehát újabb verseinek is egyik legmeghatározóbb jelensége, alapja. Bizonyosságul olvassuk el a *Kányakút* című költeménye záró négy sorát:

hóföllegek örvénylenek
a szélben, mint a kányák,
fordítva hátat rég halott határnak
a kányakútra inni járnak

Az értelmező szándékú versolvasónak feltűnhet, hogy Búzás Huba újabb munkáinak lényegi eszköze az *ismétlés*. Nem véletlenül, hiszen évezredes szállóigévé vált: „Repetitio est mater studiorum.” Ez egyben figyelmeztetés, hogy verseivel azt tegyék, amit Ady Endre tanácsolt olvasóinak, akik nem értették sorait: „Nem érted? Akkor olvasd el újra. S ha akkor sem, még néhányszor újra!”